

CRISI DE CONVIVÈNCIA?

Una possible definició de convivència seria acceptar unes mínimes regles de joc que ens permetin acceptar les diferències dels altres sense renunciar per això a les pròpies característiques. En definitiva, la capacitat i voluntat de gestionar la diversitat tant dels entorns propers (família) com en grups més amples.

Som una societat racista? No, no ho som, però com ja va quedar palès a l'anterior número d'aquesta revista (444), en els darrers temps està calant un discurs de caràcter xenòfob en la societat espanyola i en la balear. Un discurs que dona respostes fàcils als problemes dels autòctons capitalitzant-los en els immigrants els quals s'estan fent servir com caps de turc de tots els mals del país.

Però, i els immigrants, com se senten?, els està afectant aquesta problemàtica interessada en la qual s'han vist implicats? En aquestes pàgines intentarem donar una resposta a aquestes i altres preguntes.

POSICIONAMENT CIUTADÀ (LXXXV) ELS IMMIGRANTS, ELS NOUINGUTS

COM ENS VEUEN?

El darrer número d'aquesta revista (Quaderns Gadeso nº 444) vàrem publicar les dades més significatives de les percepcions que tenen els "autòctons" cap als immigrants que viuen a les Illes. Amb aquest número volem analitzar justament el contrari, les visions i opinions que tenen de nosaltres aquests immigrants que, no ho oblidem, formen part de la societat balear, i, com dèiem a l'editorial, se'ls està fent servir políticament d'una manera interessada i barroera.

En una primera aproximació, i com es pot comprovar a la taula número 1, hi ha divisió d'opinions entre els immigrants que se senten ben tractats a les illes i els que no. En concret un 12% qualifica de molt bo el tracte que rep i un 22% diu estar bastant ben considerat.

Quasi dos terços dels immigrants considera negatiu el tracte i la consideració per part dels autòctons, xifra que augmenta respecte de la

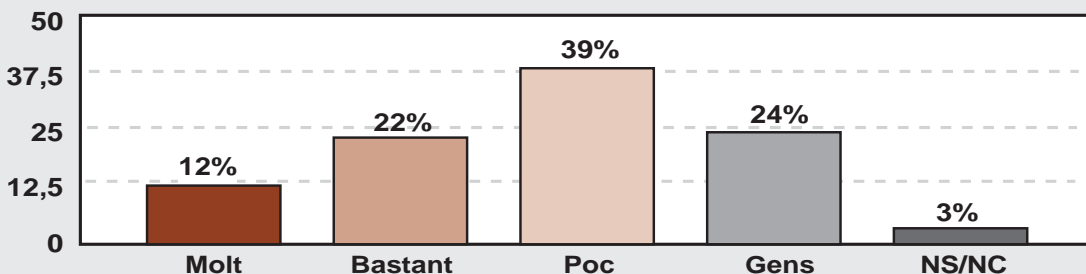
darrera investigació (vegeu Quaderns Gadeso n. 382). La situació actual generada pel discurs xenòfob de VOX té molt a veure amb aquest increment, com veurem al llarg del Quadern.

Per nacionalitats, les persones procedents de països de l'Europa de l'Est (búlgars i ucraïnesos) i els xinesos són les que més positivament valoren el tracte dispensat pels autòctons, mentre que els magrebins i els subsaharians tenen una visió més negativa del tracte dels illencs. Precisament aquests són els dos col·lectius més "assenyalats" per aquesta xenofòbia interessada que està calant en la societat balear i l'espanyola. Per part seva, els llatinoamericans es situen al voltant de la mitjana.

Volem insistir en el fet que la nostra societat no és xenòfoba, però resulta preocupant, i molt, el gran calat que aquest discurs xenòfob té entre una part de nosaltres i cal fer-li front.

TAULA Nº1

US SENTIU BEN CONSIDERAT / TRACTAT A BALEARS?

↑ Per damunt de la mitjana
↓ Per sota la mitjana

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2023

CONVIVÈNCIA I DISCRIMINACIÓ

Després d'analitzar la percepció del tracte, un altre aspecte important és establir què entenen els immigrants per convivència. Com es pot veure a la taula núm. 2, el grup més nombrós considera que tenir les mateixes oportunitats (37%) i els mateixos drets i deures (34%) que els autòctons és bàsic per assolir una bona convivència, mentre que un altre percentatge significatiu (18%) afirma que no es pot conviure si els immigrants no s'adapten al mode de viure d'aquí, però sense renunciar als seus costums.

TAULA Nº2

QUÈ ENTENEU PER CONVIVÈNCIA?

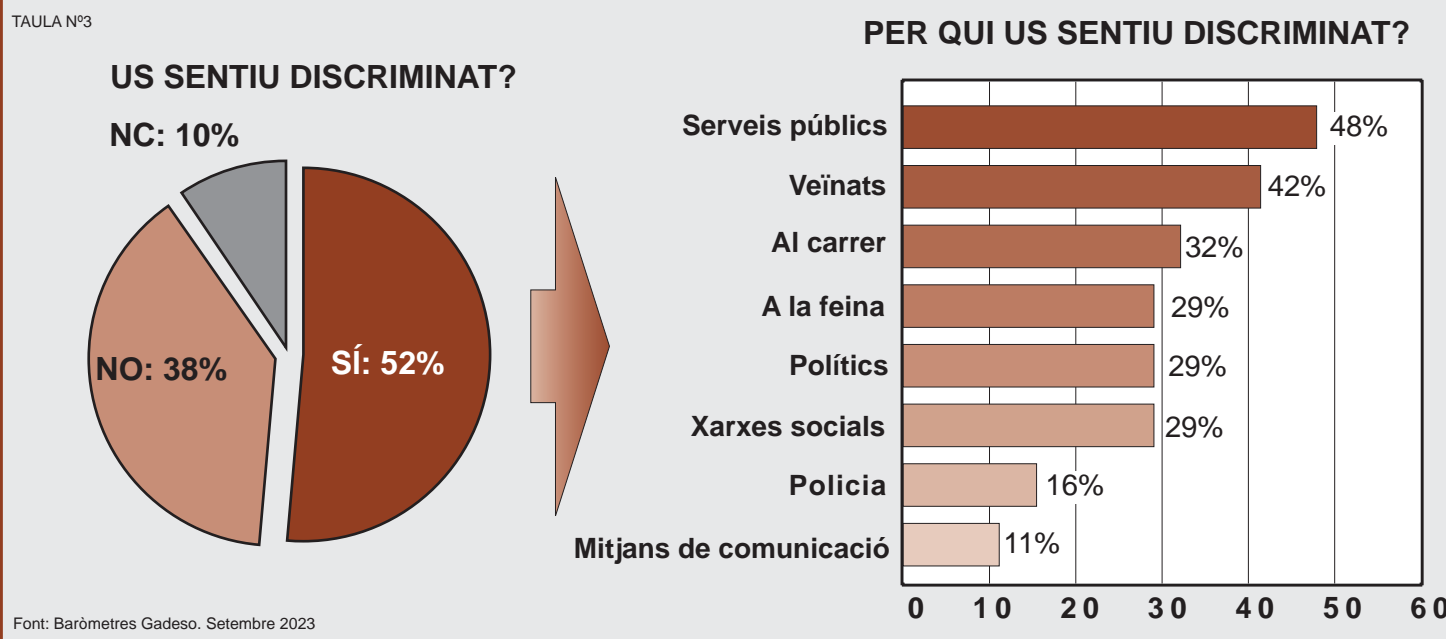
	MITJANA	Magrebins	Llatino- americans	Europeus de l'Est	Xinesos	Subsa- harians
Tenir les mateixes oportunitats que els autòctons	37%	36%	36%	40%	33%	38%
Tenir els mateixos drets i deures que els autòctons	34%	36%	32%	36%	30%	36%
Adaptar-se al mode de viure d'aquí, sense renunciar als nostres costums	18%	14%	24%	15%	25%	13%
Que ens deixin viure en pau; no feim mal a ningú	9%	14%	3%	4%	8%	12%
Acceptar el mode de viure d'aquí, renunciant als nostres costums	2%	0%	5%	5%	1%	1%

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2023

El primer que crida l'atenció quan s'observa la taula número 3 és que un 52% dels immigrants afirma que **s'ha sentit discriminat** per algú en la seva vida quotidiana. Cal afegir que aquest percentatge augmenta lleugerament en referència a l'anterior investigació (Novembre 2019), influenciat sobretot pel discurs xenòfob de l'extrema dreta, en el qual la immigració es veu com a competència deslleial en el món del treball, com a culpable de la saturació dels serveis públics i assistencials, generadora de delinqüència, i acaparadora de subvencions públiques, en detriment dels autòctons.

La **percepció de la discriminació** té aspectes

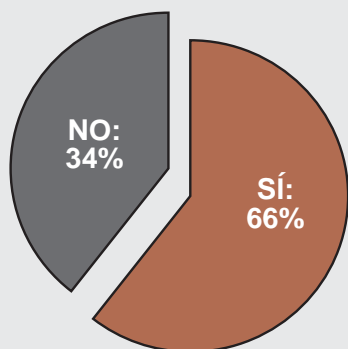
objectius i subjectius, i cal distingir el lloc on s'ha sentit discriminat (carrer, comerços, mitjans, feina...) i, especialment, per qui, que és el que es desglossa a la taula inferior. Així doncs, un percentatge rellevant dels immigrants que se senten discriminats és per part dels **serveis públics** (48%) i dels **veïnats** (42%). Disminueix la percepció de sentir-se discriminats **al carrer** (32%), però augmenta la figura dels **polítics** (29%), en clara referència a VOX, partit que capitalitza el discurs xenòfob completament. No oblidem que els immigrants també utilitzen les xarxes socials, llegeixen els diaris, miren la tele, escolten la ràdio i les converses de bar i és normal que notin un augment de la pressió envers ells davant el que està passant.

PRINCIPALS PROBLEMES DELS IMMIGRANTS

Com es pot comprovar a la taula nº4, una gran majoria dels immigrants que viuen a les nostres illes consideren que, per la seva condició d'immigrants, tenen més problemes que la població autòctona. Així el 66% d'aquestes persones es manifesta en aquest sentit, especialment els magrebins (79%) i els subsaharians (78%). Precisament aquests són els dos col·lectius que han rebut més atacs per part del discurs de l'extremadreta espanyola en els darrers temps. Fets com l'arribada dels anomenats MENAS (menors no acompanyats), l'arribada de pasteres a les nostres costes (fet residual però significatiu) i la difusió de falses notícies per part de col·lectius racistes i xenòfobs, contribueixen a generar animadversió envers aquesta gent.

ELS IMMIGRANTS, PEL FET DE SER-HO, TENEN MÉS PROBLEMES QUE ELS AUTÒCTONS?

Magrebins	Llatino-americanos	Europeus de l'Est	Xinesos	Subsaharians
79%	68%	60%	43%	78%

% de respostes positives

TAULA Nº4

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2023

TAULA Nº5

PRINCIPALS PROBLEMES

...DE BALEARS

Preus/inflació	69%
Habitatge	62%
Salari	61%
Atur/estabilitat laboral	49%
Serveis públics	38%
Desigualtat social	28%
NS/NC	5%

...QUE MÉS US AFECTEN

Atur / Precarietat laboral	68%
Problemes econòmics	60%
Accés a l'habitatge	60%
Racisme-discriminació	37%
Accés a serveis públics	19%
Generació de falsos estereotips envers ells	9%
NS/NC	3%

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2023

Com es pot comprovar a la taula número 5, els immigrants tenen uns problemes lleugerament diferents dels principals problemes que té la ciutadania il·lenca. Hi ha problemes comuns com són l'atur, l'accés a l'habitatge i la inestabilitat política, però amb graus d'intensitat diferents.

Així doncs, mentre que la ciutadania il·lenca manifesta problemes (QG Nº430) com la inflació, l'accés a l'habitatge, l'atur i la inestabilitat laboral, la desigualtat social o els serveis públics, les persones immigrades assenyalen principalment preocupacions d'índole socioeconòmica i d'altres de caràcter més polític. Entre els específics d'aquest col·lectiu hi trobem els problemes econòmics, el racisme o l'accés als serveis públics, aspecte que trencaria amb la "llegenda urbana" de què són aquestes persones les que els saturen.

Així doncs: **l'atur i la precarietat laboral (68%), els problemes econòmics (60%) i l'accés a l'habitatge (60%)** constitueixen els principals problemes per a aquest

col·lectiu.

Altres problemes detectats són el **racisme o discriminació (37%)**, la **dificultat per accedir als serveis públics (19%)**, o la **generació i difusió de falsos estereotips (9%)**, la qual està propiciant, en certa mesura, l'ascens electoral de l'extremadreta xenòfoba.

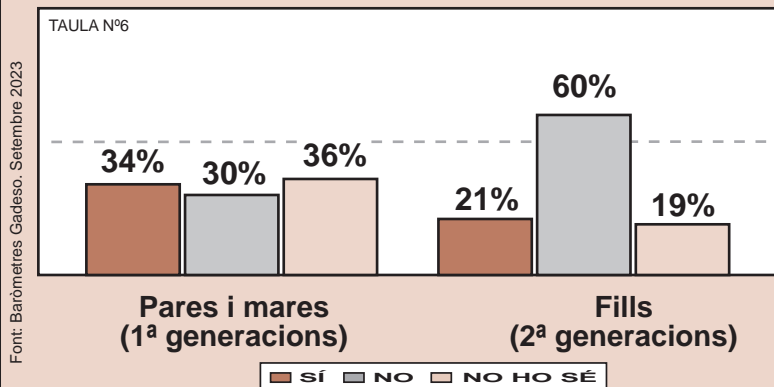
Com podem veure, algunes de les preocupacions dels immigrants tenen a veure, directament, amb l'actual conjuntura política, la qual afavoreix que ideologies de caràcter extremista i contràries a la immigració tinguin calat entre la població autòctona i en clar perjudici del col·lectiu immigrant.

Sembla clar, doncs, que cal fer front amb transparència i pedagogia a aquest discurs "salvatge" en benefici de la bona convivència entre nosaltres i aquestes persones, les quals, ens agradi o no, són necessàries i que contribueixen més del que reben per molt que VOX ho negui.

EL RETORN, ÉS DESITJAT?, ÉS POSSIBLE?

A les taules 6 i 7 volem analitzar la voluntat de les persones immigrades de retornar als seus països i si els és possible fer-ho. En molts casos el retorn no és factible. La situació de pobresa o conflicte d'alguns països d'origen d'aquestes persones fa inviable aquest retorn. En altres casos, el fet d'haver "tirat arrels", desenvolupat una carrera professional fructífera, haver tingut fills/es o el fet que la part de la família que va romandre al país d'origen continuï necessitant els ingressos que els immigrants els envien, provoca que per molt desitjable i atractiu que els pugui semblar el retorn, aquest sigui, de moment, no possible.

SI POGUÉSSIU, TORNARÍEU AL VOSTRE PAÍS?

Hem volgut analitzar si, en el cas de poder fer-ho, els immigrants tenen la voluntat de retornar al seu país d'origen. Com es pot veure a la taula adjunta, els immigrants de primera generació continuen mostrant-se dubtosos en aquest sentit, han augmentat els que partarien i s'han reduït els que no.

Per part seva, les segones generacions (fills d'immigrants) tenen clar que es volen quedar a viure a les illes, doncs la immensa majoria ha nascut a Balears o viscut aquí gran part de la seva vida i ja tenen una xarxa familiar, laboral o d'amistats formada.

Una vegada analitzada la voluntat de **retornar o quedar-se**, és necessari detallar els motius que addueixen els immigrants per elegir una o una altra opció.

Tal i com es pot veure a la taula inferior, el principal motiu per voler tornar el seu país són els **motius laborals**, doncs consideren que és difícil que hi hagi noves oportunitats de feina a curt o mitjan termini. Un altre factor important és el desig de tornar amb la **família** que deixaren al seu país d'origen. Per últim, trobam els que

creuen que podran aprofitar les noves oportunitats que s'han creat al seu país.

Per altra banda, una majoria dels que volen quedar afirma que la **situació al seu país és encara pitjor** que aquí, a pesar de les dificultats que tenen a les Illes (la crisi un altre cop). El factor **família** també és rellevant entre els que no volen partir, doncs si ja han aconseguit reagrupar la família, o formar-la aquí, se'ls fa més difícil abandonar el país.

MOTIUS PER VOLER TORNAR

TAULA Nº7

- Motius laborals (aquí no hi ha feina)	36%
- Motius familiars (fills, pares...)	36%
- Noves oportunitats al meu país	11%
- NS/NC	17%

MOTIUS PER VOLER QUEDAR-SE

- La situació al meu país és encara pitjor	49%
- Motius personals (família, amics...)	31%
- Motius laborals (tenc feina aquí)	18%
- NC/NC	2%

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2023

#PalmaSostenible
El contenidor marró és al teu barri

SEPARA L'ORGANICA

Ajuntament de Palma

EMAYA
Visió Palma verda

Escaneja'm i accedeix al vídeo informatiu

La targeta ciutadana t'obre el nou contenidor